IV

(Akti, sprejeti pred 1. decembrom 2009 v skladu s Pogodbo ES, Pogodbo EU in Pogodbo Euratom)

SKLEP KOMISIJE

z dne 17. junija 2009

o shemi konsolidacije velikih dolgov kmetijskih zadrug in kmetijskih podjetij, izvedene v deželi Lazio (Italija) v skladu z deželnim zakonom št. 52/1994 in ponovno financirane v skladu s členom 257 deželnega zakona št. 10 z dne 10. maja 2001

(notificirano pod dokumentarno številko C(2009) 4525)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(2010/27/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

po pozivu vsem zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenim členom,

ob upoštevanju naslednjega:

I. **POSTOPEK:**

(1) Z dopisom z dne 11. septembra 2001, registriranim 13. septembra 2001, je Stalno predstavništvo Italijanske republike pri Evropski uniji v skladu s členom 88(3) Pogodbe ES Komisiji poslalo besedilo člena 257 deželnega zakona št. 10 z dne 10. maja 2001, ki spreminja člen 2 deželnega zakona št. 52 z dne 31. oktobra 1994.

(2) Z dopisom z dne 19. aprila 2002, registriranim 22. aprila 2002, je Stalno predstavništvo Italijanske republike pri Evropski uniji v dopisu z dne 9. novembra 2001 Komisiji poslalo dodatne informacije, ki jih je zahtevala od italijanskih organov v zvezi z zgornjimi določbami.

(3) Po preučitvi teh informacij so službe Komisije z dopisom z dne 17. junija 2002 italijanske organe prosile, naj v naslednjih štirih tednih pošljejo dodatne informacije.

(4) Službe Komisije v roku, določenem v dopisu z dne 17. junija 2002, niso prejele odgovora, zato so z novim dopisom z dne 19. avgusta 2003 ponovno zaprosile za informacije.

(5) Z dopisom z dne 23. oktobra 2003, registriranim 29. oktobra 2003, je Stalno predstavništvo Italijanske republike pri Evropski uniji službam Komisije poslalo dodatne informacije, ki so se od italijanskih organov zahtevale v dopisu z dne 17. junija 2002.

(6) Komisija je z dopisom z dne 11. decembra 2003 obvestila Italijo o odločitvi, da bo sprožila postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES v zvezi z določbami člena 257 deželnega zakona št. 10 z dne 10. maja 2001 (v nadaljnjem besedilu: zakon št. 10/01) in glede pomoči, dodeljenih med 1. januarjem 1998 in 20. majem 2001 (datum začetka veljavnosti zakona št. 10/01) v okviru sheme pomoči, ki naj bi se ponovno financirale iz sredstev proračuna, predvidenih v navedenem členu ([1]).

(7) Odločitev Komisije, da sproži postopek, je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ([2]). Komisija je pozvala zainteresirane strani, naj o zadevi predložijo svoje pripombe.

(8) Komisija ni prejela pripomb zainteresiranih strani. Italijanski organi so se kljub temu sestali s službami Komisije zaradi razjasnitve pripomb, ki jih je Komisija podala po sprožitvi postopka iz člena 88(2) Pogodbe ES.

(9) Stalno predstavništvo Italijanske republike pri Evropski uniji je v elektronskem sporočilu z dne 3. aprila 2009 Komisiji poslalo dopis italijanskih organov, v katerem je povzeta razprava s srečanja iz prejšnjega odstavka.

([1]) Dopis SG (2003) D/233340.
([2]) UL C 15, 21.1.2004, str. 28.

II. **OPIS**

Priglašeni ukrep

(10) V členu 257 zakona št. 10/01 je predvidena dodelitev dodatnih 400 milijonov lir (206 583 EUR) kot pomoč za plačilo obresti za 15-letna posojila z namenom konsolidacije velikih dolgov kmetijskih zadrug in njihovih konzorcijev ter kmetijskih gospodarstev v smislu deželnega zakona št. 52 z dne 31. oktobra 1994 (v nadaljnjem besedilu: zakon št. 52/94), spremenjenega z zakonom št. 13 z dne 29. aprila 1996 (v nadaljnjem besedilu: zakon št. 13/96). Spreminja tudi člen 2 zakona št. 52/94, in sicer z razširitvijo možnosti za pridobitev pomoči, predvidenih v tem zakonu, za velike dolgove, obstoječe 31. decembra 2000. Poleg tega vsebuje določbo, s skladu s katero se predvidene pomoči dodelijo šele po objavi pozitivnih zaključkov preverjanja, ki ga opravi Komisije v skladu s členoma 87 in 88 Pogodbe ES, v *Bollettino ufficiale della Regione Lazio* (Uradni list dežele Lazio).

Zakonodajna podlaga, spremenjena s priglašenim ukrepom

(11) Zakon št. 52/94, ki je pravna podlaga za konsolidacijo, je določal naslednje:

(a) pomoč zadrugam in njihovim konzorcijem v obliki pomoči za odplačilo obresti za 15-letna posojila z namenom konsolidacije velikih dolgov, ki izhajajo iz posojil, ki jih ne krijejo javni prispevki (člen 1(1));

(b) pomoč kmetijskim zadrugam v obliki pomoči za odplačilo obresti za 15-letna posojila z namenom konsolidacije velikih dolgov, ki izhajajo iz naložb, ki so bile že izvedene (člen 1(2));

(c) pomoč v obliki subvencij kmetijskim zadrugam in njihovim konzorcijem za združitev z drugo zadrugo ali za priključitev k njej, v višini do 50 % dolgov v proračunu zadrug ali njihovih konzorcijev, z namenom odprave teh dolgov (člen 4);

(d) za velike dolgove veljajo dolgovi, ki izhajajo iz kratko-, srednje- in dolgoročnih bančnih posojil, pridobljeni brez državne pomoči in ki so obstajali na dan začetka veljavnosti zakona;

(12) Komisija je sprožila postopek preverjanja iz člena 88(2) (prejšnji člen 93) Pogodbe ES v zvezi s pomočjo, ki jo določa zadevni zakon ([3]), ker ni bila prepričana, ali je pomoč v skladu z merili, ki so se uporabljala kot osnova za njeno analizo;

([3]) Dosje C 43/95 (ex NN 73/94) - UL C 327, 7.12.1995, str. 9.

(13) Na podlagi teh meril je Komisija tovrstne subvencije štela kot pomoč za tekoče poslovanje, ki se lahko šteje kot združljiva s skupnim trgom le, če so izpolnjene naslednje tri zahteve:

(a) takšna pomoč je morala zadevati velike dolgove, izhajajoče iz posojil za financiranje naložb, ki so že bile izvedene;

(b) skupni znesek vseh pomoči, dodeljenih, ko je bilo posojilo najeto, in zadevnih pomoči, ni smel presegati odstotka, ki ga običajno odobri Komisija:

— za naložbe v primarni kmetijski sektor: 35 % ali 75 % na območjih z omejenimi možnostmi v smislu Direktive Sveta 75/268/EGS ([4]);

— za naložbe v sektor predelave ali trženja kmetijskih proizvodov: 55 % (ali 75 % na območjih cilja 1) za projekte v skladu s sektorskimi programi ali z enim od ciljev iz člena 1 Uredbe Sveta (EGS) št. 866/90 ([5]) in 35 % (ali 50 % na območjih cilja 1) za druge projekte, ki ne bodo izključeni na podlagi izbirnih kriterijev iz točke 2 Priloge k Odločbi Komisije 90/342/EGS ([6]) (ali Odločbi Komisije 94/173/EGS ([7]);

(c) zadevna pomoč se je lahko dodelila le po spremembi obrestnih mer za nova najeta posojila, da so se upoštevale spremembe obrestnih mer (v teh primerih je morala biti višina pomoči nižja ali enaka strošku takšnih sprememb), ali pa je morala zadevati kmetijska podjetja, ki so nudila garancije finančne sposobnosti, predvsem v primeru, ko je bilo finančno breme zaradi obstoječih posojil tako, da bi lahko škodovalo podjetjem ali jih celo prisililo v stečaj.

(14) Po sprožitvi postopka so italijanski organi zakon št. 52/94 spremenili z zakonom št. 13/96, na podlagi katerega je Komisija odločila, da je pomoč, spremenjena z navedenim zakonom, v skladu s skupnim trgom, s čimer je lahko zaključila postopek ([8]).

([4]) UL l 128, 19.5.1975, str. 1.
([5]) UL L 91, 6.4.1990, str. 1.
([6]) UL L 163, 29.6.1990, str. 71.
([7]) UL L 222, 20.9.1995, str. 19.
([8]) Dopis SG (96) D/3465 z dne 29. marca 1996.

(15) Spremembe sheme, vpeljane z zakonom št. 13/96 so:

(a) odpravljena je bila pomoč v višini do 50 % dolgov v proračunu zadrug v primeru združitve z drugo zadrugo ali priključitve k njej;

(b) pomoč za konsolidacijo velikih dolgov zadrug in konzorcijev (člen 1(1) zakona št. 52/94) in pomoč kmetijskim gospodarstvom (člen 1(2)) se lahko dodeli le za konsolidacijo dolgov, nastalih zaradi izvedbe naložb;

(c) ta pomoč lahko zadeva le en del naložbe (kvoto), tj. 80 % za zadruge in 65 % za kmetijska gospodarstva;

(d) pomoč se dodeli v okviru omejitev obrestnih mer, ki jih Komisija običajno odobri, in sicer glede na skupni znesek vseh pomoči, dodeljenih, ko je bilo posojilo najeto, in zadevnih pomoči: 35 % (75 % na območjih z omejenimi možnostmi iz Direktive 75/268/EGS) za naložbe v primarni kmetijski sektor in 55 % za naložbe v sektor predelave ali trženja kmetijskih proizvodov;

(e) zadevne pomoči lahko zadevajo le kmetijska podjetja ali zadruge, ki nudijo garancije finančne sposobnosti, predvsem v primeru, ko je finančno breme zaradi obstoječih posojil tako, da bi lahko škodovalo podjetjem ali jih celo prisililo v stečaj.

(16) Shema pomoči, odobrena z upoštevanjem teh sprememb, je ostala nespremenjena do odločitve Komisije, da bo sprožila postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES v zvezi z določbami iz člena 257 zakona št. 10/01.

III. ZAČETEK POSTOPKA V SKLADU S ČLENOM 88(2) POGODBE ES

(17) Komisija je sprožila postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES v zvezi z določbami deželnega zakona 257 in pomočmi, dodeljenimi med 1. januarjem 1998 in 20. majem 2001 (datum začetka veljavnosti zakona št. 10/01) v okviru sheme pomoči, ki jih je bilo treba ponovno financirati iz sredstev proračuna, predvidenih v navedenem členu, ker je bila v dvomih glede skladnosti zadevnih pomoči s skupnim trgom, predvsem glede naslednjih dejstev:

(a) dodelitev, predvidena v členu 257 zakona št. 10/01, bi morala biti namenjena financiranju sheme pomoči za konsolidacijo velikih dolgov kmetijskih gospodarstev in zadrug, ki jo je Komisija odobrila leta 1996 na podlagi posebnih pogojev glede reševanja in prestrukturiranja podjetij v težavah, ki so se lahko uporabljala za kmetijski sektor namesto določb iz smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah iz leta 1994 ([9]) (v nadaljnjem besedilu: smernice iz leta 1994), ki so to izrecno predvidevale;

(b) smernice iz leta 1994 so nadomestile smernice skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah iz leta 1997 (v nadaljnjem besedilu: smernice iz leta 1997) ([10]), v katerih so določeni novi pogoji za kmetijski sektor; shema bi morala biti usklajena s temi novimi pogoji od 1. januarja 1998, vendar na podlagi informacij, ki so bile na voljo, ni bilo mogoče ugotoviti uskladitve;

(c) smernice iz leta 1997 so nato nadomestile smernice skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah iz leta 1999 (v nadaljnjem besedilu: smernice iz leta 1999), s katerimi bi zadevna shema tudi morala biti usklajena;

(d) na podlagi informacij, ki so bile na voljo, ni bilo mogoče ugotoviti, ali je bila shema usklajena s pogoji iz smernic iz leta 1999;

(e) na podlagi teh dejstev se je skladnost s skupnim trgom za pomoči, dodeljene med 1. januarjem 1998 in 20. majem 2001 (datum začetka veljavnosti zakona št. 10/01), in načine izvedbe dodelitev iz člena 257 zakona št. 10/01, zdela dvomljiva.

IV. PRIPOMBE ITALIJANSKIH ORGANOV

(18) Z dopisom z dne 2. julija 2004, registriranim 7. julija 2004, je Stalno predstavništvo Italijanske republike pri Evropski uniji Komisiji poslalo pripombe, ki so jih italijanski organi pripravili po sprožitvi postopka iz člena 88(2) Pogodbe ES v zvezi z določbami člena 257 zakona št. 10/01 in glede pomoči, dodeljenih med 1. januarjem 1998 in 20. majem 2001 (datum začetka veljavnosti navedenega deželnega zakona) v okviru sheme pomoči, ki naj bi bila ponovno financirana iz sredstev proračuna, predvidenih v tem členu.

([9]) UL C 368, 23.12.1994, str. 12.
([10]) UL C 283, 19.9.1997, str. 2.

(19) V tem dopisu so italijanski organi najprej napovedali umik priglasitve člena 257 zakona št. 10/01 in sprožitev postopka njegove razveljavitve ter izjavili, da ni bil sprejet noben izvedbeni ukrep niti ni bila dodeljena nobena pomoč v skladu s tem členom.

(20) Italijanski organi tudi poudarjajo, da je Komisija v dopisu, v katerem je odobrila zakon št. 52/94, menila, da so zadevne pomoči v skladu z merili, ki veljajo zanje, in se lahko zanje uporablja odstopanje iz člena 92(3)(c) (zdaj člen 87) Pogodbe ES, saj so pomenile ukrepe za pomoč pri razvoju določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšne pomoči ne spreminjajo trgovine med državami članicami v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi, poleg tega pa se tudi niso sklicevale na Smernice skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah.

(21) Po njihovem mnenju, kot izhaja iz dopisovanja s Komisijo med leti 1994 in 1996, je jasno, da je bil cilj zakona št. 52/94 preprečiti, da bi se kmetijska podjetja pri izvajanju naložb zaradi nihanj obrestnih mer soočila z veliko višjimi obrestnimi merami v primerjavi s tržnimi merami, kar bi podjetja pahnilo v težave. Poleg tega je dežela Lazio vedno zagotavljala preverjanje finančne sposobnosti upravičenih podjetij, predvsem na podlagi načrtov obnovitve, ki so jih podjetja morala predložiti v skladu z zakonom št. 52/94 in njegovimi spremembami.

(22) Z upoštevanjem teh dejstev italijanski organi menijo, da je pomoč, predvidena z zakonom št. 52/94, upravičena do odstopanja iz člena 87(3)(c) Pogodbe ES.

(23) V dopisu z dne 2. julija 2004 so italijanski organi tudi vprašali, ali bi bilo glede reševanja in prestrukturiranja podjetij v težavah v tem primeru možno, da se za pomoč, dodeljeno med letoma 1998 in 2000 ([11]), namenjeno za posojila, ki so obstajala 5. decembra 1994, uporablja točka 2.5 smernic iz leta 1997, v skladu s katero „smernice ne posegajo v izvajanje shem pomoči, odobrenih za druge namene, kot sta reševanje in prestrukturiranje, na primer za regionalni razvoj [in] razvoj MSP“, glede na to, da so bili ukrepi, predvideni z zakonom št. 52/94, odobreni kot ukrepi za pomoč pri razvoju določenih dejavnosti ali gospodarskih področij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovine v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(24) Nazadnje so italijanski organi v odgovoru na točko 29 dopisa z dne 11. decembra 2003 (glej opombo 1), v katerem je Komisija prosila italijanske organe, naj pošljejo serijo regionalnih odločb ter izvlečke vseh finančnih zakonov, sprejetih po 1. januarju 1998, na podlagi katerih bi Komisija lahko ugotovila točen znesek nakazil za vsako leto za financiranje zadevne sheme pomoči, pojasnili:

(a) edino plačilo, predvideno v zakonu št. 52/94, je bilo plačilo, predvideno v samem zakonu in vključeno v deželni proračun leta 1995 ([12]);

(b) obveznosti glede izdatkov so začele veljati šele leta 1996, tj. po odobritvi zakona s strani Komisije;

(c) posledično so bile pomoči za podjetja, ki so izpolnjevala pogoje iz zakona št. 52/94, financirane iz skladov, sproščenih zaradi prihrankov, nastalih z znižanjem obrestnih mer in strogim izvajanjem zakona, pri čemer niso bila potrebna dodatna proračunska sredstva;

(d) pomoč dežele Lazio za kmetijska podjetja je zadevala le bančna posojila, ki so bila povezana z izvajanjem naložb in so obstajala 5. decembra 1994, z upoštevanjem, da je imela Italija leta 1994, tako kot v letih pred tem, eno od najvišjih obrestnih mer v primerjavi z drugimi državami članicami Unije.

(25) V dopisu, poslanem Komisiji 3. aprila 2009, so italijanski organi pojasnili, da so bile vse prošnje za pomoč v okviru sheme predložene pred 1. januarjem 1998.

V. **OCENA**

(26) V skladu s členom 87(1) Pogodbe ES je, če vpliva na trgovino med državami članicami, s skupnim trgom nezdružljiva tista pomoč, ki jo v kakršni koli obliki odobrijo države ali se izplačuje iz državnih virov in ki zaradi dajanja prednosti nekaterim podjetjem ali proizvajalcem izkrivlja konkurenco ali pomeni tveganje za njeno izkrivljanje.

(27) Zadevni ukrep je v skladu s to opredelitvijo, saj daje prednost določenim podjetjem (tistim z velikimi dolgovi v kmetijskem sektorju), kar lahko vpliva na trgovino med državami članicami glede na položaj Italije v sektorju kmetijske proizvodnje (na primer: leta 2006 je bila Italija tretja največja proizvajalka govedine in največja proizvajalka paradižnika v Uniji).

([11]) Italijanski organi se sklicujejo na leto 2000 in ne na leto 2001, saj po letu 2000 ni bila dodeljena nobena pomoč.

([12]) 4 000 000 000 ITL (2 061 856 EUR). V obdobju 1998–2000 je bil skupni znesek pomoči 400 000 000 ITL (721 650 EUR).

(28) V primerih, predvidenih v členu 87(2) in (3) Pogodbe ES, so lahko nekateri ukrepi izjemoma združljivi s skupnim trgom.

(29) V tem primeru se lahko glede na vrsto zadevne sheme sklicuje le na odstopanje iz člena 87(3)(c) Pogodbe ES, ki določa, da je pomoč v skladu s skupnim trgom, če je namenjena za razvoj določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovine med državami članicami v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(30) Pred proučitvijo veljavnosti navedenega odstopanja Komisija poudarja, da so italijanski organi v dopisu z dne 2. julija 2004, prejetem po začetku postopka iz odstavka 88(2) Pogodbe ES, sporočili, da so sprožili postopek za razveljavitev člena 257 deželnega zakona št. 10/01 in da ni bila dodeljena nobena pomoč v skladu s tem členom. Po teleksu z dne 20. septembra 2005 so službe Komisije zaprosile italijanske organe, naj predložijo dokazilo o razveljavitvi člena 257 zakona št. 10/01.

(31) Službe Komisije so prejele odgovor na navedeni teleks v dopisu z dne 16. julija 2008, ki v skladu z odstavkom 2 zakona št. 4 z dne 28. aprila 2006 potrjuje razveljavitev člena 257 zakona št. 10/01, katerega izvajanje je bilo ustavljeno s sprožitvijo postopka iz člena 88(2) Pogodbe ES. Poleg tega so italijanski organi z dopisom z dne 2. julija 2004 obvestili Komisijo o preklicu priglasitve navedenega člena 257

(32) Z upoštevanjem teh dejstev Komisija nima razloga za nadaljevanje preiskave določb člena 257 zakona št. 10/01 in lahko zaključi postopek preiskave.

(33) Kar zadeva veljavnost odstopanja iz člena 87(3)(c) Pogodbe ES v zvezi s pomočmi, dodeljenimi med 1. januarjem 1998 in 31. decembrom 2000 (glej opombo 11), službe Komisije poudarjajo, da so italijanski organi v mnenjih, ki so jih predstavili po sprožitvi postopka iz člena 88(2) Pogodbe ES in med sledečimi srečanji, pojasnili, da je bila zadevna pomoč dodeljena samo iz proračunskih zneskov za shemo C 43/95, ki jo je odobrila Komisija (glej uvodno izjavo 24). Iz dopisa italijanskih organov z dne 3. aprila 2009 se tudi sklepa, da so bili vsi zahtevki za pomoč predloženi pred 1. januarjem 1998 (glej uvodno izjavo 25).

(34) Iz navedenih pojasnitev izhaja, da je o zneskih, izplačanih v obdobju 1998–2000, Komisija že sprejela odločitev in da po datumu, po katerem bi morala biti vsaka nova vloga v skladu z novimi določbami o pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (glej uvodno izjavo 17), ni bila predložena nobena vloga, zato Komisija, z ozirom na navedene določbe, nima več razloga za sprejetje nove odločitve o veljavnosti izvzetja iz člena 87(3)(c) Pogodbe ES za pomoči, dodeljene v obdobju 1998–2000, ki je dejansko nadaljevanje financiranja, izhajajoče iz zahtev za pomoč pred 1. januarjem 1998, ki so v skladu s pogoji iz uvodne izjave 15 in jih je Komisija že odobrila (glej uvodno izjavo 14). Postopek, sprožen v zvezi s pomočjo, dodeljeno med letoma 1998 in 2000, se torej lahko zaključi –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES, sprožen z dopisom z dne 11. decembra 2003 ([13]) v zvezi z zgoraj navedeno shemo, se zaključi, ker je postal brezpredmeten, potem ko je Italija 2. julija 2004 umaknila priglasitev in ni nadaljevala s projektom pomoči.

Člen 2

Postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES, sprožen v zvezi s pomočmi, ki jih je Italija (dežela Lazio) dodelila v obdobju 1998–2000 v okviru sheme, ki temelji na določbah zakona št. 52/94, kot je bil spremenjen z zakonom št. 13/96, in ki je postal brezpredmeten, se zaključi.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Italijansko republiko.

V Bruslju, 17. junija 2009

Za Komisijo

Mariann FISCHER BOEL

Članica Komisije

([13]) Glej opombo 2.